

forlange vi det og det Arbejde udført; vi lønne det paa den og den Maade, og vi lade da ikke blot, som jeg sagde i sidste Samling, dem, der have den fulde Udgang til de kirkelige Goder, deltage i Valget. Hvis vi levede i et jesuitisk Land, vilde dette være, jeg kunde gjerne sige, et af de snedigste Udtryk, der kunde komme ind i en Lov, thi hvorledes kunde man ikke ad Krogvete komme til at revidere Valglisten, naar der stod et saadant Udtryk i Loven. Nei, hvis der skal gjøres Noget i denne Sag, skal man sige, at alle de Medlemmer, der ere berettigede til at vælge for Skolens Bedkommende, at kort sagt Alle uden Undtagelse skulle være berettigede til at vælge for den saakaldte Sjælesørgers Bedkommende. Den Side af hans Virksomhed, som de lønne, og med Hensyn til hvilken de ere med til at vælge, er Noget, som kun tilhører hans borgerlige Livs Side, men hans præstelige Side, hans Sjælesørgervirksomhed er Noget, der angaar Folkekirken's egne Medlemmer, og dette er Noget, der er ligesaa fremmed for vor Virksomhed, som om vi vilde have Noget at gjøre med, hvorledes et andet religiøst Samfund, f. Ex. det mosaiske Troessamfund, vælger sine Sjælesørgere. Med en god Billie og et klart Syn paa Fremtidens Krav maa det synes, at det at stille en Mand i et saadant Forhold til Sognet som Helhed uden Hensyn til, om Bedkommende ere Folkekirken's Medlemmer eller ikke, vilde være det Rette, og dertil vil jeg gaa med, det har jeg altid sagt. Jeg har sagt i forrige Samling, og jeg er nødt til at gjentage det, at, naar man vil fassætte, at den Mand, de lønne og vælge, skal, naar han tiltræder Embedet, have en Forpligtelse til at give Undervisning i et vist Antal Skoletimer for dem, der ere konfirmerede, er jeg med dertil; thi dette finder jeg billigt og rigtigt; men at lade Folkekirken's Medlemmer alene være Vælgere, og at lade dem vælge en Præst ifølge en Lov, hvorved altsaa Rigsdagen træder frem som Lovgiver, dertil kan jeg ikke være med, og det er i saa Henseende, jeg kunde

ønske, at mine Venner havde det samme Syn paa Sagen som jeg. Dette forlanger jeg nu ikke, men jeg kunde have ønsket, at den ærede sidste Tale, hvis Virksomhed i Lovgivningen jeg ser med Glæde paa saa mange Punkter, i dette Spørgsmaal havde tilhørt den samme Retning, som jeg tilhører; jeg turde maaffe da haabe, at vi ved hans værdifulde Bistand kunde komme ud over dette vænskelige Punkt paa en rigtig Maade. Jeg vil dog ogsaa nu yde ham min Anerkjendelse, skjøndt han ikke ydede mig megen Anerkjendelse i det Foredrag, hvormed han besvarede mine saa Bemærkninger. Jeg skal ganske vist indrømme, at der i Grundloven af 1849 staar Folkekirken, men det er ikke Martsministeriets Skyld, at det kom til at hedde saaledes, thi i Udkastet til Grundloven fandtes den meget rigtige Bestemmelse; at kun, saalænge Tallet af de danske Borgere er i Folkekirken, er det den danske Folkekirke. Dette gif imidlertid ud i 1849 under den videre Behandling, men den Sammensætning, som den grundlovgivende Forsamling havde, var jo en saadan, som vi nu paa vor fremrykkede Trin neppe aldeles ville vedkende os; der kan siden den Tid være flet saameget Middel, at vi fra vor Side just ikke have lyst til at sige Ja og Amen til Alt, hvad der skete dengang. Jeg mener, at hvad der blev bestemt om Folkekirken, var fremgaaet af en meget forsynet Betragtning, Noget, der hænger sammen med den Maade, hvorpaa Stat og Kirke vare blandede sammen, og som Følge af denne Bestemmelse har det ærede Medlem fra Beile Ret i, at man efter Grundlovens Ord kan have fuldstændig Ret til at give Love ogsaa om det Forhold, som her foreligger. Det er fuldkommen lovmedholdeligt; men naar et Medlem ikke tror, at Grundloven har truffet det Rette, og naar han holder lige saa meget over, at den religiøse Virksomhed kan blive fri, som at den borgerlige bliver det, kan det dog være tilladeligt, at han har denne Mening og raader sine Venner til skarpt at skjelne imellem disse to Ting, især da vi se, hvorledes man